

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 28 februarie 2018 cauza nr. 157/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: I. T.

reclamaților: V. P., conducător troleibuz, I. P., director al Parcului de Troleibuze nr. 3 și
Î.M. "Regia Transport Electric Chișinău", reprezentantă de V. P.

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare pe criteriu de maternitate în acces la servicii de transport.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepții de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1. Petiționara susține că, la 20 decembrie 2017, conducătorului troleibuzului nr. 3733, care se afla pe itinerarul rutei nr. 16, a manifestat un tratament diferit față de pasageri. Petiționara descrie că, în jurul orei 7:30, troleibuzul respectiv a staționat în preajma magazinului Supraten. La îmbarcarea în troleibuz, petiționara susține că a fost tratată mai puțin favorabil din motiv că avea un cărucior în care se afla unul din cei doi copii care o însoțeau. După ce a urcat pe cel mai mare copil, petiționara a coborât pentru a îmbarca căruciorul. Însă, conducătorul troleibuzului a închis ușile și a continuat deplasarea în timp ce minorul îmbarcat plângea. La semnalele petiționarei, conducătorul a oprit și a deschis ușa, dar iarăși nu a permis îmbarcarea căruciorului. În cele din urmă, din a treia încercare, fiind ajutată de alți pasageri a urcat căruciorul în troleibuz și a cerut explicații conducătorului. Drept motiv al pretinsului tratament diferit, conducătorul a explicat că se grăbește, iar copilul mai mare nu l-a observat.

Explicațiile Î.M. "Regia Transport Electric Chișinău"

- 3.2. Întreprinderea consideră că din partea conducătorului de troleibuz nu a fost manifestat un comportament discriminatoriu față de petiționară din următoarele considerente. Conducătorul troleibuzului nu putea să cunoască intenția călătorului și să memoreze dacă persoana care a intrat este aceeași persoană care a ieșit. Mai mult, conducătorul nu are competențe de a concluziona asupra acțiunilor viitoare ale călătorilor. În speță, nu putea intui că petiționara a debarcat temporar. Cu toate acestea, pentru neatenția sa, conducătorul de troleibuz a fost sancționat disciplinar.

Explicațiile dlui I. P. director al Parcului de Troleibuze nr. 3

- 3.3. Susține că conducătorul implicat activează de 42 de ani în cadrul Parcului nr. 3, fără abateri grave de la regulament. Întru soluționarea situației create, a invitat petiționara pentru a concretiza circumstanțele. Drept urmare, conducătorul de troleibuz a fost sancționat disciplinar, fapt despre care petiționara a fost înștiințată. Din discuțiile cu petiționara s-a mai constatat că un incident similar a avut loc între petiționară și conductorul troleibuzului de pe aceeași rută. În consecință, conductorul a fost transferat pe o altă rută.
- 3.4. Mai adaugă că Parcul dispune de un regulament intern care prevede că, semestrial, conducătorii și conductorii de troleibuze sunt instruiți la capitolul "cultura deservirii călătorilor". În cazul abaterilor, aceștia sunt instruiți suplimentar.
- 3.5. Pentru prevenirea faptelor similare pe viitor, directorul menționează că Parcul este dispus să dea curs sugestiilor Consiliului în legătură cu elaborarea unei instrucțiuni metodologice.

Explicațiile dlui V. P.conducătorului troleibuzului

- 3.6. Afirmă că în stație a deschis ușile pentru îmbarcarea-debarcarea pasagerilor. Prin ușa din spate a urcat petiționara și a așezat copilul mai mare pe scaun și că nu a observat când aceasta a coborât, de aceea a închis ușile. Auzind strigătele copilului rămas fără părinte a deschis ușile, iar petiționara a urcat.
- 3.7. Susține că nu are obiecții față de pasagerii cu cărucioare. Conducătorul menționează că troleibuzul este de tip vechi și nu este dotat cu rampă. În astfel de cazuri, pasagerul urmează să informeze conductorul sau conducătorul de troleibuz despre intența de a îmbarca-debarca căruciorul, ceea ce petiționara nu a făcut.

IV. Dreptul național relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse și definiția discriminării directe – tratarea unei persoane în baza oricărui dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 8 lit. e)** interzice orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la servicii de transport.
- 4.3 **Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 pct. 18** Consiliul exercită atribuțiile care îi sunt date în competență prin Legea cu privire la asigurarea egalității și prin prezentul regulament; **pct. 19** în exercitarea atribuțiilor de prevenire și eliminare a discriminării și de asigurare a egalității tuturor persoanelor care se consideră victime ale discriminării, Consiliul adoptă decizii; **pct. 61** decizia este actul prin care Consiliul soluționează plângerea și constată existența sau lipsa faptei discriminatorii.
- 4.4 **HG nr. 854 din 28.07.2006 cu privire la Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, pct. 10 lit. a)** Pasagerul are dreptul să fie însoțit de câțiva copii cu vârste de până la 7 ani inclusiv; **pct. 14 lit. a)** echipajul este obligat să se conducă de prezentul Regulament; **lit. j)** să fie politicos și amabil cu pasagerii, intransigent față de neajunsurile în deservirea pasagerilor și să le lichideze neîntârziat; **m)** la stațiile auto să efectueze îmbarcarea pasagerilor; **pct. 32** prin ușa din față a autobuzului au dreptul la îmbarcare pasagerii cu copii de vârstă preșcolară; Pentru pasagerii cu copii de vârstă preșcolară sunt rezervate primele patru locuri din partea stângă, iar în troleibuze și autobuze de capacitate sporită - primele zece locuri. Alte persoane care au ocupat aceste locuri sunt obligate să le elibereze pentru cetățenii menționați.

- 4.5 **Regulamentul cu privire la cerințele de calificare înaintate față de conducătorul de troleibuz și ordinea de executare a obligațiilor funcționale pct. 2.9.6.** conducătorul de troleibuz este obligat să deservească cu tact și bun simț călătorii; **CAP III pct. 3.5** pornirea din stație este permisă numai după finisarea îmbarcării-debarcării călătorilor și după închiderea ușilor.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Analizând materialele dosarului, Consiliul reține spre examinare o pretinsă discriminare directă pe criteriu de maternitate în acces la serviciile de transport.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par.91-92, Timishev v. Rusia par.57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse, pentru a institui o prezumție a discriminării directe este necesară prezența cumulativă a următoarelor elemente:
- a) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept
 - b) aplicat în comparație cu o altă persoană (un grup de persoane)
 - c) cu care se află în situație analogică
 - d) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.2 Consiliul, examinând circumstanțele cauzei, stabilește că prezumția discriminării directe a fost instituită. Din alegațiile petiționarei, Consiliul reține că aceasta a fost tratată mai puțin favorabil la îmbarcarea în troleibuz prin comparație cu ceilalți pasageri pe motiv că avea un cărucior cu copil.
- 5.3 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanelor/instituțiilor despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența sau lipsa unei justificări obiective și rezonabile a tratamentul deplâns.
- 5.4 Consiliul a luat act de argumentele Î.M. "Regia Transport Electric Chișinău" precum că incidentul s-a produs din cauza neatentei conducătorului troleibuzului, or acesta nu putea memora dacă persoana care a intrat în troleibuz este aceeași persoană care a ieșit. Consiliul respinge acest argument și notează că la capitolul III pct. 3.5 din Regulamentul cu privire la cerințele de calificare înaintate față de conducătorul de troleibuz și ordinea de executare a obligațiilor funcționale se stipulează că conducătorul poate demara pornirea din stație numai după finisarea îmbarcării-debarcării călătorilor și după închiderea ușilor. Aceasta presupune că, pentru a lua decizia de a continua deplasarea, conducătorul, vizual, trebuie să aprecieze comportamentul potențialilor călători din stație și din apropierea ușilor ca să se asigure că îmbarcarea-debarcarea s-a finisat. În explicațiile sale, conducătorul de troleibuz nu neagă faptul că a văzut doamna cu cărucior în stație. Mai mult, în ședința de audieri dânsul a susținut că o cunoaște pe petiționară, deoarece ultima beneficiază frecvent de serviciile pe care le prestează.
- 5.5 De asemenea, conducătorul de troleibuz a susținut că înainte de a îmbarca căruciorul în mijlocul de transport, petiționara trebuia să comunice intenția dată echipajului. Consiliul respinge acest argument și notează că este în contradicție cu pct. 10 lit. lit. j) din Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje aprobat prin HG nr. 854 din 28.07.2006, care prevede că echipajul este obligat să fie intransigent față de neajunsurile în deservirea pasagerilor și să le lichideze neîntârziat.
- 5.6 Consiliul notează că impedimentele create în accesarea serviciilor de transport în folos public nu poate fi justificate sub pretextul neatentei echipajului ori lipsei intenției. Exercițarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, în situația examinată, i-a creat mamei o situație de stres și i-a fost îngădit accesul la servicii de transport pe motiv de maternitate.
- 5.7 Consiliul apreciază măsurile întreprinse de către conducerea Parcului de troleibuze nr. 3, în special sancționarea disciplinară a conducătorului de troleibuz care a dat dovadă de neglijență în exercitarea atribuțiilor sale.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 8 lit. e) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare în acces la servicii de transport.
2. Consiliul recomandă dlui V. P. să depună toată diligența pentru a evita situațiile similare în viitor.
3. Dl I. P., director al Parcului de Troleibuze nr. 3, va dispune organizarea unei sesiuni de instruire în domeniul nediscriminării pentru conducătorii de troleibuz cu participarea reprezentantului Consiliului.
4. Î.M. "Regia Transport Electric Chișinău" va elabora o instrucțiune metodologică în vederea prevenirii situațiilor discriminatorii destinată echipajelor care sunt antrenate în prestarea serviciilor de transport în folos public. În acest sens, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității își exprimă disponibilitatea de a oferi sprijinul metodologic necesar.
5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
6. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 ale Legii nr.298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – Președinte

Oxana GUMENNAIA – Membră

Andrei BRIGHIDIN – Membru

Lucia GAVRILIȚĂ – Membră